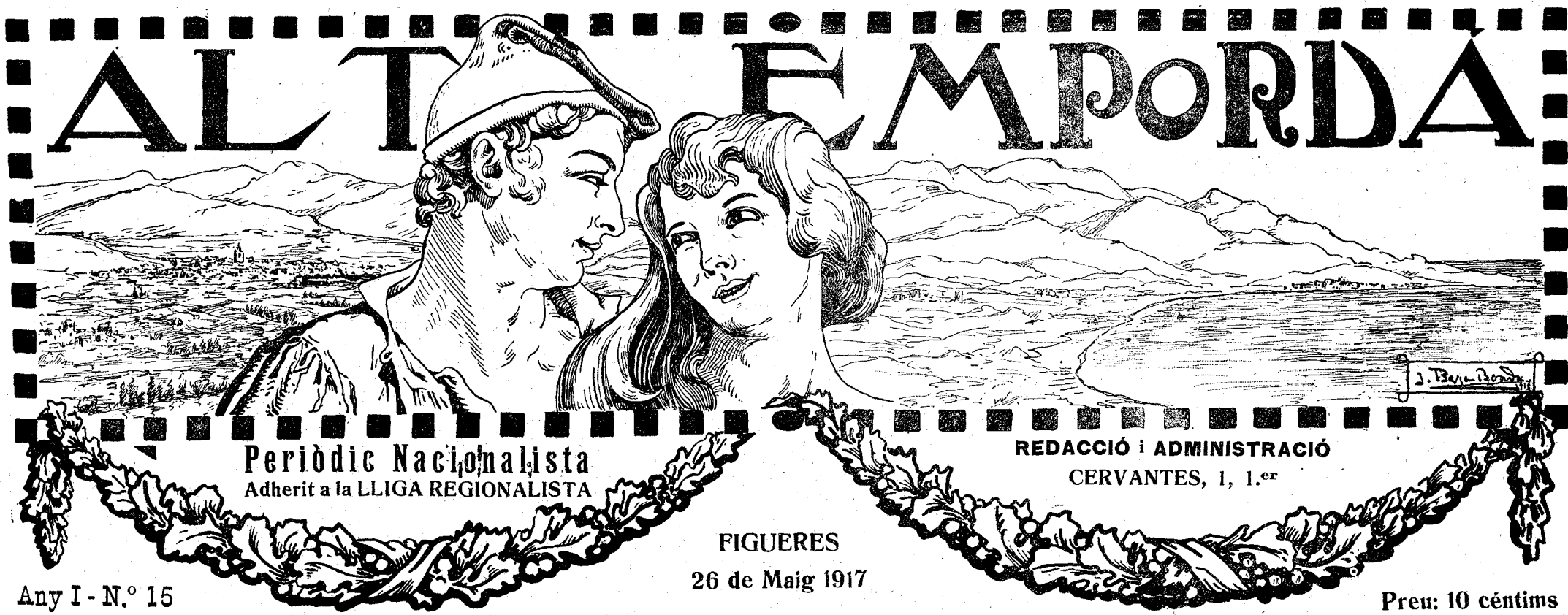

PER AMOR A CATALUNYA

L'esplèndida florida que han tingut els ideals nacionalistes arreu de Catalunya, ha estat formosa i esclatant en nostre Empordà, amarat d'un íntim sentit de catalanitat que es feia obirador destriant-se d'entremig les velles concepcions polítiques que durant tans anys han estat les representatives de la nostra contrada.

Fruit d'aquella bella florida fou la creació de la LLIGA NACIONALISTA DE L'ALT EMPORDÀ, que a poc de nada donà tan clara mostra de la seva vitalitat en les darreres eleccions. Entre els seus components ens contem un estol de joves figuerencs que, sentint bategar en nostre cor el sentiment d'amor a la Pàtria, aspirem a treballar amb tota l'hardidesa de la joventut per a la reivindicació dels drets de la nacionalitat catalana, a qual fi hem constituït, com a secció d'aquella LLIGA, una JOVENTUT NACIONALISTA que aspirem sia en la nostra ciutat la més pura concreció dels nostres ideals i, a l'ensem, escola de vers ciutadans nacionalistes.

La transcendència dels moments que vivim ens dóna l'exemple de com en el món, per sobre tota qüestió de principis, triomfen les realitats nacionals que es destaquen clarament d'entre el pantejar dels pobles en lluita. Ens cal aprofitar aquests moments per a portar a cap,—en l'ordre modest que les nostres forces permetin,—una intensificació de la campanya nacionalista en la nostra terra, deslligant-la de tota actuació partidista. Afilisats a la LLIGA REGIONALISTA DE BARCELONA, els seus capdevaners ens donen mostra en ses actuacions de com ells representen, no la migradesa d'un programa polític, sino que posant en ses propagandes el llevat espiritual d'un poble que renaix, poden gloriar-se d'esser-ne els seus únics veritables representants. A semblant representació integral de la nostra joventut aspirem, i a que vinguin a ajudar-nos amb el seu esforç tots els joves de bona voluntat, prescindint de les diferències que puguin separar-nos en altres aspectes, que ço que a nosaltres ens interessa per damunt de tot és ésser i mostrar-nos catalans.

Esperem de la joventut figuerenca que respondrà,—com en part esplèndida ja ho ha fet,—a la nostra crida patriòtica, desfent la tradició de que sols la mouen els desitjos de divertiment, i voldrà contribuir en la mida de les seves forces a bastir el gran casal de la rediviva Catalunya dels nostres somnis i amors.

Figueres, Maig de 1917.

La JOVENTUT NACIONALISTA.

ECOS

Quan els arbres s'omplen de verdor amb la poixança primaveral, i esclaten les flors en els jardins i el sol daurat deixa caure els seus raigs amb ardència precursora de les caldes estivals, arriben els exàmens, els prosaics exàmens.

En manta aula resclorida i tronada d'un vetust edifici aixoplugador de patums oficials, on el saber i la ciència hi són estancats com els mistos i el tabac, un domine amb cara farrenya passa bogada de «nuestra disciplina» amb una sèrie d'escolars que van desfiant concirosos i aturats davant del que ha de judicar la seva suficiència acadèmica,

segons sigui la fidelitat major o menor amb que repeteixin els paragrafs i ristos de l'obra de text imposada contra llei i pagada a pes d'or en començar el curs.

Es l'eterna tragèdia de l'ensenyament oficial a Espanya, és la continuació del monòleg que s'inicia al mes d'octubre en passant llista d'alumnes com de soldats, explicant amb la mateixa cantarella el contingut d'una assignatura ja fossilitzat per ésser idèntic al que explicava's trenta anys enrera, repetint els deïxebles, com plaques de fonògraf, aquella cantarella, i s'acaba al mes de maig amb ço que apel·len exàmens.

Qui els hagi passat no els enyora els exàmens amb ses tortures ni el curs acadèmic amb sa monotonía i encarquerament. Enyora els post-exàmens amb

l'auto-engany d'unes notes i unes lloances i una apariència de saber i més que res aquell «dolce farniente» de que pot gaudir i l'alliberament d'allò que un no estima perquè mai ha pogut interrompre el monòleg científic amb les eficiències gratíssimes del diàleg entre mestre i deixeble.

I si alguna volta té la sort de fruir d'una excepció a aquell mai, per haver trobat,—rara cosa,—un mestre que en dolça companyonia li hagi donat la mà i amb ell hagi dialogat avençant en el camí de la Ciència, tampoc enyora els exàmens que són pura fórmula, tortura d'empollons i exigència de pedants, mai fermança de saviesa i patent de ço que escapa als motllos artificiosos i xors d'un Estat que té un pressupost d'Instrucció Pública i uns Ministres del ram que fan tornar la faç de color de porpra quan un hom es sent temptat de comparar-los amb els de quasi totes les terres d'Europa..... fins de Turquia.

Apropòsit d'ensenyança. Un botó de mostra.

Un catedràtic de certa Universitat, qui alternava les tasques docents amb afers de compra-i-venta de stocks de cert animal aquàtic que per menjar-lo ha d'anar en remull, diu que deia un jorn a un comerciant que li preguntava, astorat i incrèdul, com podia compaginar les febrilitats de la vida de negocis amb les inquietuts de la vida científica: «Desen-gàñese Don Fulano, mi ciencia no varía. Es la misma ahora que hace treinta años... Por ello, no necesito dedicar a mi cátedra más tiempo que el necesario para repetir cada curso los mismos conceptos a mis discípulos.....»

El catedràtic explicava *Philosophia*, i com que, segons garantitzava cada any al final de curs als seus alumnes, «su Ciencia era la Verdad» i la veritat, és clar, no canvia, ell no es preocupava d'estudis ni teories ni de res. El món s'havia estancat al descobrir «la Verdad» i no podia canviar d'orientació, de mètode, ni donar compte de noves clari-ficacions o esclariments,—la perfecció indefinida de l'home i de la ciència per ell eren un mite,—per no arriscar-se a que qualche deixeble sospès l'any anterior al sentir les explicacions del curs novell li digués, parodiant Bossuet: «Tu canvies, tu varies, dones no ets la veritat: la Veritat és eterna i immutable.....»

Port-Bou deu ésser un recó d'Empordà no català. De no ésser així, no es comprèn com en un periòdic local apel·lat nacionalista s'admeti amb permanència i regularitat una secció als habitants de dita població adreçada, escrita en llengua que no és la nostra. No ens hi fem, però, car si els del col·lega al·ludit se'n desdissin, perdriem una estona de platxèria setmanal. Que no? Vegi el llegidor, i deixi expandir el somriure.

«De la incubadora, no sale hoy nada, así los entrecejos permanecerán impasibles, hay quien lo tiene ya torcido de tanto que lo arruga.....»

«..... si nos enteramos que alguien sin razón se molesta por nuestros artículos les damos cumplida satisfacción, acto incontinente.»

«Ningún incidente perturbó la alegría de nuestro vecino pueblo, a pesar de existir allí la mejor garnacha de la comarca, y es que en Culera como en Port-Bou, no se rinde culto a Baco; el baile y la Sardana, son los reyes de la fiesta.»

I el castellà exquisit, la lengua oficial, va rajant així de la ploma ben trempada d'un delicadíssim senyor «Kerenin» que escriu seriosament des d'un setmanari dit nacionalista català que veu la llum en aquesta ciutat.

En Prat de la Riba ha publicat una al·locució als Diputats de la Mancomunitat de Catalunya. Es un document digne del moment actual i que passarà a l'Història i tindrà Història.

En altre lloc d'aquest número es publica. Qui sàpiga llegir que llegeixi, qui sàpiga entendre que entengui. Hom l'ha llegida de per dret i amb el cor sadoll de fe i d'esperança en la Pàtria rediviva. EUTRAPELI.

ORIENTANT-SE

La pietat en nostra Diòcesi va prenent de dia en dia la bona orientació que li cal.

No hi ha dubte que la pietat, per ésser sincera, ha de sortir del cor; altrament, és cosa de moda, i res més.

Per ço és digne de lloança la *Setmana Litúrgica* iniciada pel Prelat Diocesà en la que hi seran admesos treballs en català, que és, per nosaltres, el llenguatge del cor.

Es cosa inversemblant el voler fomentar la pietat en llengua que no és la nostra, qual sentit és mantes vegades inconnegut o mal comprès, essent llur resultat la manca de fonament, la frevolitat en matèria religiosa.

Quan la paraula és dita en la llengua pròpia penetra i arrela, perquè és dita i compresa de la manera que se sent i se comunica.

La pietat de nostre poble no podia pas ser indiferent al moviment de regeneració català.

Es deure dels constituïts en autoritat el dirigir-se als seus subordinats segons sien ells, i essent català el nostre poble, li calen les instruccions en català; i pensant i sentint en català els nostres fidels, tota regla i norma deu ésser dita en la llengua que senten i pensen.